

Bácsme gyeyei Függetlenség

A HÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 42-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 soróna. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsme gyeyei Függetlenségi és 42-as Párt” megnevezéséből:
FALCIONE LAJOS.

Felolós szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Erzsébet körút 13. sz.**
Közlemények és előfizetések ide küldendők:
Megjelenik: **vasárnap és csütörtökön.**

Egy táborban.

Aminek szükségét mindenki érezte, amit minden függetlenségi polgár hosszú idő óta sürgetett és óhajtván várt: a függetlenségi és 42-as pártok egyesülése végre megtörtént.

Tisza Istvánnak kellett jönnie, hogy a sajnálatos ellentétek, melyek a testvérpártok közé éket vertek, végre elsimuljanak, s a közös veszély, az alkotmányt és a közszabadságot fenyegető zsarnokság egy táborba sorakoztassa azokat, akiknek tulajdonképpen mindig együtt kellett volna lenniök; mert a közös program, a közös cél egy zászló és egységes vezetés alá utalta őket.

Ne keressük, ne hánytorgassuk, hogy a különböző frakciók miért hagyták el az anyapártot, mikor éppen a legnagyobb szükség lett volna az összetartásra. Ma nem a szemrehányásnak, nem a viták felújításának, hanem a testvéri kézszorításnak és az örömeinek napja van.

Ez a tömörülés bizonyára erősebbé teszi a pártot abban a perdöntő nagy küzdelemben, melyet az ország léteérékéért a parlamentben és a parlamenten kívül vivni fog. Erősebbé teszi különösen a választó kerületekben, ahol ezután nem fog megisméllődni az a szomorú látvány, hogy a testvérpártok egymást lépik szagatják, s ezzel a rettenetesen osztrákpártinak megkönnyítik a győzelmet.

Magában véve azonban ez a feltétlenül öröndetes egyesülés még nem képes biztosítani az országmenő harc sikerét. Erre nézve nekünk megvan a magunk álláspontja, mely az összes alkotmányos és tisztességes elemek szoros szövetkezését, egy csatasorba való sorakozását sürgeti; amiben, a hozánk érkezett tudósítások szerint, nagyon sok elvtársunk egyetért velünk.

Ennek a nagyjelentőségű és korszakalkotó akciónak tehát csak a kiinduló pontját, a magját képezi a most végbe ment pártegyesülés, melyet mi éppen ezért fokozott örömmel üdvözlünk. Szombaton este ment végbe a függetlenségi pártok egyesülése. A személyi kérdéseket szerencsésen oldották meg. Az egyesült párt elnökeivé választották ugyanis Justh Gyulát és Kossuth Ferencet, a közvetlen vezetést pedig, mint ügyvezető elnökre, gróf Károlyi Mihályra bízták, aki egy mellé adott igazgatótanácscsal együtt intézi a vezetést. Az igazgató tanács tagjai: Apponyi Albert gróf, Bakonyi Samu, Déry Zoltán, Földes Béla, Lovász Márton, Mezőssy Béla.

Legmelegebb üdvözlötünk száll vezéreink felé. Siker és áldás kísérje nemes munkájukat.

Városi közgyűlés.

A szombaton kezdett és kedden folytatott közgyűlés meglepetéseket hozott ugyan, de szenzációkat nem. A szombati ülésen például meglepetés volt az a mohóság, amellyel a jó munkók beszámoltak a szolgáló hódolat tributumát Tiszának. Azt tudtuk, hogy a bizantinizmusnak ez a visszatérítő látványa annak idején mindenestre színe kerül; de arra még se voltunk elkészülve, hogy ez a csulság már most megcsig, amikor még sem a panamista Lukács távozásáról, sem az ő cinkosának, z második kiadású „császári véreb”-nek küldetéséről szóló hivatalos tudósítás nem érkezett meg. A kamarilla azonban úgy vélte, hogy a zombori munkók nem lennének méltók magukhoz, ha a talpnyalásban és hajbókolásban meg nem előznék az összes feketésárga zsiszserahadat. Annak okáért szépen szűr alatt becsémpeszték a póttárgysorozatba a bizalmi indítványt. S annál könnyebb volt nekik célhoz jutniök, mivel az ellenzék — nem szándékozván ezen a közgyűlésen nagyobb harcba bocsátkozni — csak félerővel vonult fel s mikor látta a rögtönzött trükköt, fölöslegesnek tartotta fölvenni az aránytalan küzdelmet és mindössze a maga álláspontjának kifejezésére szorítkozott. A munkó urak tehát könnyűszerrel learatták az olcsó dicsőséget; egy újabb „malacot” csöppentvén a város jegyzőkönyvébe.

Fölemlítésre méltó továbbá, hogy a főispán ezuttal minden erőszakoskodástól tartózkodott s némely tekintetben egészen kuláns magatartást tanusított. Sőt a polgármester is, mintha valami intést kapott volna, vagy talán fogott rajta az ellenzéki kritika, ezuttal már nem csupán sablonos adathalmazzal és száraz statisztikával rukkolt elő a polgármesteri jelentésben, hanem néhány közérdekű fontosabb ügyre és függő kérdésre is kiterjeszkedett.

Részletes tudósításunk a következő:

A szombati ülés.

A főispán nyomban az ülés megnyitása után előterjesztette, hogy a város fölkérése folytán több fontos ügyben közbenjárt a különböző minisztériumokban, és részint kedvező eredményt ért el, részint biztató ígéretekert kapott. Így nevezetesen az igazságügyi palotára nézve a minisztériumban azt a választ kapta, hogy az építést eddig az a körülmény késleltette, hogy a budapesti igazságügyi építkezések jóval többbe kerültek az előirányzott összegnél s a kormány kénytelen volt más építkezésekre, közöttük a zombori igazságügyi palotára szánt összeget is odafordítani, a jövő év őszén azonban a zombori igazságügyi palota építése is okvetlenül megtörténik. A *Koczik árvaház* dolgára nézve azt a biztosítást nyerte, hogy amint a város a tőle várt fölterjesztést megteszi — ami már legközelebb megtörténik — a minisztérium ezt a régen húzódo ügyet végleg elintézi. A *kózkórház* ügyére nézve a várme-

gyével a tárgyalások folyamatban vannak s remélhető, hogy kedvező eredményre vezetnek. De ha a kívánatos siker elérhető nem volna, akkor egy modern városi kózkórház felállítását úgy tennék lehetővé, hogy a minisztérium viselné a szükséges összeg felét, a vármegye pedig legalább egynegyedét; a városra tehát csak a költségek egynegyedrésze és a telek-szoláztatás kötelezettsége hárulna. A *rendőrségi iskolára* nézve azt az ígérletet kapta, hogy ilyen szakiskolát lehetőleg Zomborban is létesítenek. A *tüdőbeteg gondozó intézetre* nézve azt a biztosítást nyerte, hogy messze-menő támogatásra számíthat a város, ha a kezdeményező lépést megteszi. Miután azonban a vármegye is tervez Zomborban egy ilyen intézetet, amely központja lenne a vármegyében fölláttandó hasonló intézeteknek, legcélszerűbb bevárni a vármegye kezdeményezését.

Az előadást általános hevesítés kísérte. Azután a főispán indítványára elhatározták, hogy a sorrendtől eltérőleg a póttárgysorozat első három pontját (Kozma László és társai indítványát az új kormány üdvözlése iránt, továbbá Prokópy Imre indítványát a honi ipar védelme és ugyancsak az ő indítványát a választójogi törvény revíziója iránt) veszik első-sorban tárgyalás alá.

Kozma László és társai azt indítványozták — és ezt az állandó választmány is a magáévá tette — hogy a törvényhatóság örömmel vegye tudomásul a Tisza kormány kinevezését, a legmelegebben üdvözölje, legteljesebb bizalmáról és odaadó támogatásáról biztosítsa az új kormányt s erről táviratilag értesítse az új miniszterelnököt. Az indítvány és az állandó választmány javaslata bölcselelkerül az indokolást. Ugyilátszik, egészen hiájával vannak a tisztelt munkó urak az érveknél; ők csak azt érzik, hogy hajbókolniök kell, de a cselekedőük mellett nem tudnak egyetlen egy helytálló okot, sőt még ürügyet sem felhozni, mert szemérmetesen hallgattak még akkor is, amikor az indítvány felolvasása után mindenki méltán azt várta, hogy legalább pár szóval megmagyarázzák, hogy mivel érdemelik ki Tiszák az örömet, a legmelegebb üdvözlést, a legteljesebb bizalmat és odaadó támogatást. Hajdani elődeik ott Bizáncban csusztak-másztak, nyaltak s ordítotva hozsánnáztak. Hát ugyan miért hallgattak zombori utódaik? Miért volt néma még Bruck Jenő is? Talán csak nem röstelt vivátozni?

A nagy, nyomasztó csöndességben aztán föllátt *Baloghy* Ernő, hogy az ellenzék nevében megtegye megjegyzéseit. A helyzethez illő komolysággal, röviden szólt. Tartózkodik — ugymond — a politikai helyzet taglalásától, mert az ellenzék álláspontja a mai kormányrendszerrel szemben ugyanis ismeretes és még csak halvány reménység sincs arra, hogy a többséget argumentumokkal meggyőzni és más utra téríteni lehetne. Egész röviden azt az ellenindítványt terjeszti tehát elő, hogy a törvényhatóság a kormány kinevezését, mint faktumot, vegye ugyan tudomásul, de egyuttal adjon kifejezést a kormány iránt táplált bizalmatlanságának is, mert ez a kormány csak folytatása az erkölcsi és politikai okokból megbukott kormánynak s a különbség csak az, hogy aki eddig tényleges feje volt, most névleg is azzá lett, hogy tovább fejlessze azt a kárhozatos rendszert, amely példátlan mértékben meghonosította a féktelen pártabszolutizmust és ennek érdekében nem átalotta a parlament fölé helyezni a felelőtlen katonai hatalmat s ezzel az állami szuverenitást kiszolgáltatta egy alárendelt állami organumnak. Ez a nemzet — mondotta

tovább a szónok — sokat tört, sokat szenvedett; törti és szenvedni fog tovább s bizonyára kibíja ezt a kormányt is. Eljön azonban a leszámolás ideje, amikor a végig keserített közvéleménynek alkalma lesz ítélkezni a mai kormányrendszer fölött s ez az ítéllet kétségkívül lesújtó lesz. Mi, ellenzékiek, bízunk a jobb jövőben és ha az majdan elérkezik, nekünk akkor lesz örömnapunk.

Mikor a szónok befejezte szavait, az előzőnk lelkes óvációjában tört ki. Csak *Prokópy* Imre szólalt meg föl, hogy Balogh ellenindítványát még a sajtószabadság megértése elleni tiltakozással egészítse ki. A mungósorokon továbbra is csöndesség honolt. Mintha a Balogh ajkairól úradt jogos honfiai keserűség és az elfojtott indignáció komoly szavaiban Kasszandra szótát hallottak volna: lesütött fejjel hallgattak. Sem a saját álláspontjuk védelmére, sem a Balogh eleveben vágó fejtegetéseire nem volt egyetlen szavuk sem. A főispán aztán véget vetett a jelenetnek azzal a bűvös szóval: „Túlán szavaznánk.” „Igen, igen, szavazunk” zúgták megkönnyebbülten a jó urak; hiszen csakugyan nem valók ők másra, csak az efféle szavazásra. Meg is szavazták a bizalmi indítványt és a következő percben már vitte a futár a Tisza Istvánnak szóló táviratot, melyet előre megfakult a feketeárgák legfeketébbje, a Bachkorszak föltámadt tipikus alakja, Hauke ur.

A második tárgy *Prokópy* Imre indítványa volt, hogy a magyar ipar pártolása iránt irjanak föl a kormányhoz, nevezetesen kérjék föl a pénzügyminisztert, hogy kötelezze az összes trafiküzleteket, hogy kizárólag magyar ipartermékeket árussítsanak. *Prokópy* röviden indokolta indítványát és kifejtette, hogy legalább 15 ezer trafik áll a pénzügyminiszter hatalma alatt, tehát módjában van ezen az uton mintegy 15—16 millió értékű magyar iparcikket forgalomba hozatni. Az indítványt vita nélkül, egyhangulag elfogadták.

Nem volt ilyen szerencsés *Prokópy* Imre másik indítványa, melyben föliratot javasolt a választójogi törvény demokratikus irányu módosítása iránt. Az állandó választmány javaslata azzal a képmutató indoklással ütötte agyon az indítványt, hogy a választójogi törvény még kipróbálva nincs, nem ismerjük tapasztalásból a hibákat és hibákat, várjuk tehát a törvény gyakorlati alkalmazását. *Prokópy* indokoló beszédében nem is bocsátkozott a kérdés érdemleges taglalásába, mivel — ugymond — azzal már ugyanis tisztában van mindenki. Őt csak az a körülmény indította az indítvány betérjesztésére — mondotta tovább — hogy a Déry-pár leplezése szerint ez a mostani parlamenti többség illegitim eszközökkel jött létre, tehát nem volt jogosult ilyen alapvető törvény megalkotására, másfelől pedig a minap, mikor ezt a kérdést a törvényhatóság legutóbb tárgyalta, a többség több tagja kijelentette, hogy a revíziót követelni fogja, mihielyt szentesített törvény lesz az akkor még nem szentesített alkotásból. Itt főképpen Konyovits Dávidra, Zombor város bujkáló képviselőjére célt az *Prokópy*; de hiába volt a tetemre hívás, Konyovits ur, a „félelem és gáncs nélküli lovag”, vitézül elbujt a színvallás elől. A többi nyugodt pedig megint csak mélysegesen hallgatott. Egy szavuk, egy érvük se volt az indítvánnyal szemben, csak lesték a fölcsólitást a szavazásra. A főispán ajkáról nyomban el is hangzott a várva-várt kommandó és a néma mungótábor egyszerű fölállással leszavazta az indítványt.

Most aztán a polgármesteri jelentésre került a sor. A kritika most is, mint mindig, leginkább akörül forgott, ami — nem volt a jelentésben. Először is *Mayer* Nándor kérdezte, hogy a multkor 3 rendbeli fölcsóllalására miért nem reflektál a jelentés? Azután azt sürgette meg, hogy a látványos előadásokról és mutatónyokról szóló szabályrendelet jóváhagyását eszközölje ki a város vezetősége.

A második fölcsóllaló, *Prokópy* Imre több kehetetlen kérdéssel alkalmatlanokodott a város fejének. Először is szóba hozta az autók közlekedésének garázdálkodását. Rövid idő alatt két hálalos elgázolás történt. S csodálatos, hogy a baleseteknek sohasem a száguldó gépkocsik, hanem mindig az elgázolt járókelők az okai.

Az autók közlekedés szabályozásáról van már a városnak szabályrendelete, de ugyilátszik, ítéletnapig se léptetik azt életbe. Hát mit gondol a főkapitány, 30—40—50 kilométeres sebességgel továbbra is büntetlenül száguldoznak az utcákon az autók? Egyszer már vegye komolyan és lelkiismeretesen ezt a fontos kérdést és pedig nemcsak közbiztonsági, hanem közegészségi szempontból is, mert a száguldó gillotinok füst és porfelhőkbe borítják az utcákat, amivel megfertőzik az amugy sem tiszta levegőt. Ehez talán még a főorvos is hozzászólhatna. Közegészségellenes és a fertőzésre ezer alkalmat ad a kávéházi ivóvíz felszolgálási módja is. Intézkedjék erre nézve is a főkapitány, de ne úgy, mint a borbélyüzletek megrendszabályozásával, ami irott malaszt maradt. Szóvá tette az utcaseprés botrányos voltát is, amelyre már van is közgyűlési utasítás, de ügyet sem vetnek rá. Érintette a szónok a közközházi árlejtes bibijét is, ahol a kötszerek szállítására nézve volt egy kis hiba a kréta körül. Erre nézve meglehetősen ismeri a kulisszatitkokat, de előbb szeretné hallani a polgármestertől, hogy miért mellőzték a legkedvezőbb ajánlatot? Rossz-hiszeműséget nem tételez föl; hiszen — tette hozzá maró gunnyal — Zomborban ilyesmit ki képzelné? (Persze, persze — zúgták rá az ellenzéki városatyák — Zomborban ki gondolna holmi inkorrektiségre?) Szeretné hallani a polgármestertől azt is, hogy miképpen járnak el a közszállítások körül? Vagyis: megtartják-e szigorúan a törvénynek azt a rendelkezését, hogy a hazai forrásokból történjen a szükséglet beszerzése? Eppen ma fogadta el a közgyűlés a magyar ipar pártolására vonatkozó indítványt; méltán érdeklődhetünk tehát aziránt, hogy ezt a köteleességet a hatóságok mennyiben respektálják? A köztemető ügyére vonatkozólag szentesítené tudni, hogy az a közlemény, mely egy, a polgármesterhez és a referens tanácsnokhoz közel álló lapban megjelent — sugalmazott közlemény volt-e? Mert ha igen, akkor azt nem lehet szó nélkül hagyni. Végül föl-emliti, hogy a mult közgyűlésen egy csomó kérdésre nem adtak választ s a főispán akkor kijelentette, hogy a szakreferensek majd a legközelebbi közgyűlésen megadják a felvilágosításokat. Erre a főispán nyomban megnyugtatta a szónokot, hogy ez a mostani közgyűlésen megfog történni.

Buday Gerő utalt a lapunkban szóvá tett piaci és vásári mizériákra. Csodálatos — ugymond — hogy piaci szabályrendelet hol van, hol nincs. Van, mikor a közönséget kell vekszálni, s az iparosokat zaklatni; de mindjárt nincs, mihielyet védeni kellene a közérdeket, istápolni kellene az iparosok érdekeit. Ahelyett, hogy előmozdítaná, a hatóság korlátozni iparkodik a közforgalmat. Micsoda abszurd gondolat például, hogy 12 órakor elkergetik az árusokat a piacról, a szabályrendelet nevében. Nem hiszi, hogy ilyen rendelkezés lenne a szabályrendeletben; nem hiszi, mert egyszer végrehajtják, máskor nem hajtják végre, amint a rendőrség szeszély hozza magával. De ha van ilyen rendelkezés a szabályrendeletben, akkor azt rögtön módosítani kell. A vásári sátorhelyek kimérése és kiosztása körül is halatlan dolgok történnek; a helybeli adófizető árusoknak nem engednek 5 méter helynél többet, de a vidékiek 10—15—20 métert is kapnak. Ezek a visszaélések és zaklatások méltán elkeserítik az iparosokat. Fölhívja a főkapitányt, hogy ezeket a mizériákat, az iparosok meghallgatásával, szüntesse meg.

Czettl Dezső utal arra, hogy a zárszámadásokat, törvény és szabályrendelet szerint, már a tavaszi közgyűlésen tárgyalni kellett volna; most már itt a nyár és még hirt sincs a zárszámadásnak. A Kocik-féle alapítvány ingóságaira nézve megtartott hírhedt árverés dolgában (ahol tudvalevőleg világ csodájára járó pénzeket is árverésen adtak el. Szerk.) vizsgálóbizottságot küldött ki a közgyűlés, de az eredményről hallgat a krónika. Mikor szándékoznak erről jelentést tenni? Nem kevésbé épületes dolog az is, hogy a pótdadó kezelésére vonatkozólag a közgyűlés csekély 5 évvel előlöt vizsgálatot rendelt el; a bizottság — szóla tudta szerint — el is járt a föladatában. A jelentést a polgármester miért tartja a véka alatt?

A fölvetett kérdésekre első sorban *Hauke*

Imre polgármester próbált válaszolni; akinek az új főispán alatt csodálatosképpen kinyílt a szeme. Azelőtt kertelt, ferdített, lapult, csúrt-csavart; de kihívóan nem igen mert viselkedni. Mostanában hencsérrel, nagyképűsködéssel, letorkolással akar felülkerekedni. Ezt próbálta most is. *Mayer* Nándorra ráfogta, hogy olyan válaszokat sörget, amelyeket már megkapott. Így például a rancsevői földek lecsapolásáról épen a mostani polgármesteri jelentés részletesen beszámol. Azoknak, akik a szabályrendeletek kiadását és szétosztását sürgetik, azt feleli, hogy a munkálat már elkészült, majd szétosztják. (Evek óta halljuk ezt, de az ígért beváltásával mindig adós marad *Hauke* ur; mintha örök titok zára alatt akarná tartani a szabályrendeleteket, hogy a tulkapások és visszaélések ellen ne tudjanak védekezni azok, akiket a szabályrendeletek nevében zaklatnak Szerk.) *Prokópy*nak az autók kihágásokra nézve azt feleli, hogy hiába sürgetnének az ide vonatkozó szabályrendelet jóváhagyását, mert ezt a kérdést a kormány országosan kívánja rendezni. Addig elégedjenek meg azzal, hogy a főkapitány fentartja a rendet. Az utcák seprését nem lehet mindenki kedvére végezni; a gazdasági intéző helyesen intézkedik. A kötszerek beszerzésére nézve majd a tanácsnak ad felvilágosítást. A közszállításoknál a hazai ipar érdekeit szem előtt tartják. A köztemető ügyében várni kell a minisztérium döntésére; a *Prokópy* által említett cikk sugalmazása dolgában csak magán uton hajlandó felelni. *Buday*nak azt feleli, hogy a piacon és a vásáran nem történik semmi zaklatás; a fölhozott panaszok közönséges ráfogások, melyeket vissza-utasít.

Radisits tanácsnok a kötszerek beszerzésére nézve azt feleli, hogy az első versenytárgyalás szabályszerűleg folyt le, de a tanács eredményt nem fogadta el, hanem 4 helybeli kereskedővel tartott új tárgyalást. Egyébként, amit szállítottunk, az hazai gyártmány.

Listyevity Titusz főkapitány az autók elgázolásokról nézve előadja, hogy a vizsgálat a szerencsétlenül járt gyermekeket találta hibásnak. A bűnyogi eljárást ez alapon az ügyészség szüntette be. Sebeshajtás olyankor, mikor a tulajdonos jelen van, nem történik; nem is lehet föltételezni, hogy intelligens emberek ilyen kihágást parancsoljanak, vagy megengedjenek a sofförjűeknek. Hanem az ilyen kihágás olyankor fordul elő, mikor a sofförök maguk vannak a gépkocsin és rendőrt nem látnak. A baleseteket megelőzőleg különben figyelmeztette a rendre a tulajdonosokat és a balesetek után ezt megismételte. Két esetben a kihágási eljárást megindította a sofförök ellen. A kávéházi vizsgálatok körül közegészségi szempontból megteszi, amit lehet. *Buday*nak a piaci és vásári rendtartás dolgában azt feleli, hogy amit panasznak, azt a piaci szabályrendelet írja elő. Ő különben ezt a kérdést méltányosságból enyhén kezeli. Ha zaklatás vagy részrehajlás történt volna a rendőrök részéről, közölje vele *Buday* a konkrét eseteket és ő megtorol minden visszaélést.

Konyovits Antal főszámvéző kijelenti, hogy a zárszámadásokra nézve eddig sem tartották meg a törvényszabta határidőt, mert kevés a személyzet. Különben már legközelebb előterjesztik a zárszámadást.

Dr. Danninger főorvos azt a furcsa kijelentést teszi, hogy az autók és az orvos között a nekuszus csak az elgázolásokkal kezdődik, mikor a szétdarabolt testet kell összerakni, vagy a hullát boncolni. Más vonatkozást ő nem ismer. (Hát a bűz és a por nem érdekli a közegészség őret? Szerk.) A kávéházi vizisztasága azonban már közegészségi érdek. Majd arra lesz gondja.

Ezután a viszonzásokra került a sor. *Mayer* Nándor figyelmezteti a polgármestert, hogy ne játssa a Bodoné zerepét. Mert szóló nem a rancsevői földek vízének lecsapolásáról kérdezősködött, hanem arról, hogy ezt a 600 holdnyi területet miért nem értékesítik már évek óta, holott a többi vízenyős terület jövedelmet hajt? *Buday* Gerő pedig reflektálva arra a nagyhangú állításra, hogy az iparosokat nem zaklatták, hivatkozik a főkapitány nyilatkozatára, amiből világos, hogy a piaci árusokat igenis haza kergették. Egyébként, hogy a pia-

con raklatás és a vásárban a helybeliek rovására kedvezés történt, azt konkrét bizonyítékokkal igazolni kész; s így a polgármester jogtalanul bélyegezte szóló állításait gyanúsításoknak és ráfogásoknak. Tűzzön ki időt és helyet a polgármester és szóló bizonyítékokkal igazolja állításait.

(Konstatáljuk, hogy erre a polgármester nem reagált. Tudott henevni Budayval szemben, megpróbálta őt letorkolni; de a bizonyítás elől sunyi módon kitért. Szerk.)

Prokópy Imre erélyesen figyelmeztette a polgármestert az illendő hangra. A kötszerek dolgában — ugymond — most csak felvilágosítást kért; majd máskor még visszatér azokra, amiket ebben a dologban tud. Egyelőre tudomásul veszi a tanácsnok beismerését. Az automobilra nézve furcsa morálnak tartja, hogy az ur soha se hibás; a felelősség vagy az áldozatot, vagy a soffört terheli, de aki parancsolja vagy megenyedi az örült száguldozást, az büntetlenül menekül. Majd szolgál konkrét adatokkal a főkapitánynak; akitől a közönség méltán elvárhatja a szigorú rendtartást. Még egyptár kemény vágást adott a polgármesternek a köteleltségeljesítés dolgában; s ezzel a vita a polgármesteri jelentés fölött véget ért és a többség tudomásul vette a jelentést.

(Megállapítjuk, hogy a polgármester Czetti Dezsőnek a Koczik-féle árverés és a pótdó-kezelés dolgára vonatkozó kérdéseit agyon hallgatta; szokása szerint elsomfordolt a helyes kérdések mellett. És a főispán ezt nem vette észre, vagy — ignorálta. Szerk.)

Ezután Fehér Gyula indítványára a tárgysorozat 21-ik pontját — a felekezeti iskolák segélyezésének ügyét — vették elő. Az állandó választmány azt javasolta, hogy a felekezeti iskolák segélyét 10 évre emeljék föl, a következő módon: a rom. kath. iskolákét évi 5800, a görög kel. szerbekét évi 4153, az izraelitákét évi 384 és a reformátusokét évi 169 koronával.

Kapuzsárovits Lyubomir szerb nyelven beszélt a javaslat mellett. Prokópy Imre figyelmeztette a közgyűlést, hogy itt nem egy évre szóló, hanem állandó és jelentékeny megterhelésről van szó. Ajánlja, hogy a város kérje a tanítók számára az államegélyt; mert ha így gazdálkodnak, akkor maholnap elérkezünk a 100-százalékos pótdóhoz és mégsem jut pénz a beruházásokra. Állítását a lapunkban is felsorolt számszerű adatokkal bizonyítja. Buday Gerő melegen támogatta a javaslatot, mert itt kulturális áldozatról van szó, ami a legszükségesebb és leghasznosabb befektetés. A városfejlesztési akció — szerinte — így is, úgy is meg fog fenekleni. Fehér Gyula szintén a javaslat mellett érvelt. Mire a közgyűlés elfogadta a segélyek fölemelését.

Ezután már gyorsabb tempóban morzsolta le a közgyűlés a tárgysorozatot. Tudomásul vették, hogy a főispán az igazoló választmány elnökévé az elhunyt Markovith Lajos helyére Koczkar Zsigmondot nevezte ki. Szintén tudomásul vették Kőrmendy Imrénék tiszteletbeli főmérnökévé történt kinevezését.

Nagyobb vita támadt az ital és fogyasztási adó kezelése körül. A polgármester, illetőleg az állandó választmány azt javasolta, hogy Hauke Imréről, Konyovits Dávidból és Grüner Samuból álló bizottság küldessék ki a kincstárral való szerződés megújítása fölött való tárgyalás végett. És ha sikerül a szerződés megújítás, akkor kísértsek ugyan meg a nyilvános árverésen való albréletbe adást, de ha legalább 260 ezer korona bérösszeget el nem lehet érni, akkor legyen házi kezelés.

Prokópy Imre és Czetti Dezső elleneztek a javaslatot. Prokópy azt indítványozta, hogy mielőtt érdemileg döntene a közgyűlés, véleményadás végett küldjön ki egy határu bizottságot. Czetti Dezső pedig ab ovo ellenezte a házi kezelést. Előbb — ugymond — szerezzük meg a jogot, aztán próbáljuk kiadni; csak végső esetben, ha egyáltalában nem lehetne elfogadható ajánlatot kapni, térjen rá a város a házi kezelésre.

Mindenki tisztában van a házi kezelés veszedelmeivel. De némely urak szeretik és keresik az efféle veszedelmeket. Mert nincs

szébb a világon a Csáky szaimájánál. Annál-fova előre is mérget lehet rá venni, hogy török szakad, házi kezelés lesz. Egyelőre elfogadják az állandó választmány javaslatát. A többi majd megy szépen, mint a karikacsapás.

A városfejlesztési és beruházási huszas bizottságban megüresedett két tagsági hely betöltésére került a sor. Prokópy Imre itt szóvá tette a 20-as bizottság legutóbbi ülésén történeteket, amikor a főispán — mint azt annak idején megintuk — előbb külön ülést tartott a mungókkal, aztán pedig példátlan erőszakossággal egy trükköt vitt keresztül, határozat-hozatal nélkül oszlatván föl az ülést. Megkérdezte tehát Prokópy, hogy jövőre is ilyen hatalmaskodással akarja-e vezetni a főispán a bizottságot, mert akkor az ellenzéki tagok levonnák a konzekvenciákat. A főispán azzal a furcsasággal védekezett, hogy nem tartotta határozatképesnek a bizottságot, mert két tagsági hely üres volt. Prokópy kimutatta ennek az okoskodásnak abszurd voltát. Mire a főispán lojálisan koncedálta, hogy fölfogása téves volt. Ezzel az incidens befejezést nyert és a közgyűlés az üresedésben lévő két tagsági helyre megválasztotta Gráf Nikázt és Bruck Jenőt, ezt a szabadalmazott két magántudóst, akik mindenre jók, mint a szalonna zsir. Milyen kár, hogy nem volt még egy hely üresedésben; akkor megválaszthatták volna még az ismert nevű harmadik bölcsét is, s akkor szépen együtt lett volna valamenyi mungó szaktudós.

A szünügyi bizottságba megválasztották Lallosevits Györgyöt.

A városi rendőrség fejlesztésére adott 11 ezer korona államegélyhez még 2650 koronát szavazott meg a közgyűlés; s ebből az összegből fölemelték a rendőrök fizetését, két detektív állást is rendszerezitének és 1000 korona rendelkezési alapot adnak a főkapitánynak.

A nyugdíj szabályzatot is módosították úgy, hogy ezután 5 évi szolgálat már nyugdíj-képességet ad, a nyugdíjasoknak lakbér is jár és jogvégett tisztviselőknél minden 7 év 8 évnek számít.

Este 8 órakor a főispán a közgyűlés folytatását kedden délután 4 órára halasztotta.

A keddi ülésről szóló tudósítást technikai okokból kénytelenek voltunk a jövő számra hagyni.

A Falcione család öröme.

Egymásra talált vérrokonok.

Bácsbodrog vármegye és Zombor szab. kir. város társadalmában és közéletében előkelő pozíciót foglal el a népes és népszerű Falcione család. Vagyon, tevékeny és rokonszenves közszereplés tekintélyt, súlyt és köztiszteltetelést biztosítanak a mai generáció minden tagjának.

Az elődök közül két név emelkedik ki különösebben. A Falcione Lőrincé, aki izzó hazafiságával, a közügyek iránt tanusított meleg érdeklődésével, minden szépért és jóért hevülő nemes lelkesedésével nagy és méltó népszerűsége telt szert; s a Falcione Gyuláé, aki nagyszabású kulturális és emberbaráti alapítványával minden időkre megörökítette nevét Zombor város krónikájában.

A derek család a múlt század elején jött ide a szép Olaszországból, a hagyomány szerint Mont Falcone községből. Letelepülésük első percétől kezdve példás szorgalom, a vagyongyűjtésben való ügyesség és a munka gyümölcsének megbecsülése jellemezte mindnyájukat. Az anyagiak iránt való helyes érzék azonban nem szorította ki lelkükből a nemesebb hevületeket. A forró olasz szívben lüktető szabadság- és hazaszeretetet átvitték új hazájukra is: tüzes magyarok, hű és lelkes honfiak lettek valamennyien. Ha minden jövevény, minden indigena ilyen gyönyörűen áthonosult volna, akkor ez a nemzet nagy, erős, egységes és hatalmas lenne.

Bármilyen hű hazafiakká és jó magyarokká lettek is azonban, szíveikből nem pusztult ki a hagyományos ragaszkodás egykori hazájuk és távollevő véreik iránt. Mindig szerették Olaszországot, büszkéek voltak származásukra és szeretettel gondoltak ismeretlen rokonokra. S ha a fajszeregetnek és a rokoni érzésnek téren és időn át ható ereje van, úgy az olasz-

országi Falcionéknak sokszor érezniük kellett magyar vérrokonai kezének meleg szorítását.

A személyes érintkezés a család olasz és magyar ága között eleintén fentállott, az idők folyamán azonban lassankévt meglazult. Tudtak, koronként hírt hallottak egymásról, de már hosszú idő óta se nem találkoztak, se nem leveleztek egymással. Végre most a család egyik nőtagja, özv. Csihás Benőné szül. Falcione Anna urnő, Zombor város elhunyt nagyérdemű polgármesterének — kinek nevét tisztelettel és szeretettel övezi a hálás megemlékezés — Csihás Benőnek felesége, két bájos leányával olaszországi utra indult a minap. A Falcione család e szeretetre méltó tagjának lelkében ellenállhatatlan erővel támadt föl a vágy és az elhatározás, hogy olasz rokonait föltalálja.

Az elhatározást nyomon követte a tett. Amint Csihásné és leányai Rómába érkeztek, nyomban megkezdtek a kutatást, és sikerült rájönniök, hogy egyik közeli rokonuk, Falcione Alfréd ezidőszerint magas politikai állást tölt be: az olasz belügyminisztériumban államtitkár. Siettek őt felkeresni, de Falcione Alfréd éppen akkor Turinban volt a miniszterével. Mihelyt azonban haza érkezett Rómába s értesült róla, hogy kik keresték és kezéhez jutott magyar rokonainak lakcíme, rögtön autót küldött a kedves vendégeikért, akiket a legmelegebb szíveséggel fogadott és elhalmozta őket az előzékenységnél s a rokoni szeretetnek minden tanujelével.

Falcione Alfréd nemcsak előkelő pozíciót foglal el Olaszország kormányában, hanem királyának is különösen kedvelt kedves embere, akit az uralkodó éppen most tüntetett ki olyan magas rendjellel, amelyet államtitkároknak csak kivételesen szoktak adományozni, s amellyel együtt megkapta az exellenciás címet is. A mi szemünkben azonban nem ez a fő, hanem sokkal előbb való az az áradó szerzet, melyet — mint az olasz lapokból látjuk — a nép tanusít a kiváló férfiu iránt.

Falcione Alfréd a domodossolai kerületet képviseli a parlamentben; ahol május 31 én volt a képviselő-jelölés. Előttünk fekszik az ottani *L' Ollosa* című lap, amely hírt ad erről az eseményről. A lap közléménye szerint az *öröm deliriuma* tört ki a népből, mikor Falcione Alfrédet jelölték, mert ő benne a népnek egyik legigazabb és leglelkesebb barátját tisztelik.

Az illusztris férfiu megígérte magyar rokonainak, hogy hamárosan viszonzozza a látogatást — Zomborban. Nemcsak a Falcione család, hanem bizonyára az egész zombori társadalom lelkes és őszinte örömmel üdvözli őt e város falai között, ahol rokonai második hazájukat föltalálták és szeretik épügy, mint ő az ő és kies olasz földet.

HIREK.

Tárcaközleményünk folytatását — az aktuális dolgok rendkívüli összehalmozódása miatt — sajnálatunkra most kénytelenek voltunk kihagyni, de a jövő számban okvetlenül hozzuk.

A Thabita evang. nőegyletnek csütörtökön, június hó 19-én a vasut melletti park kioszkban tartandó *nyári mulatságra* újból fölhívjuk a figyelmet. Mint értesülünk, a rendezőség a mulatságra az *északi katonazenekart* hozatta el.

A csütörtöki tüzene elmarad. A Thabita nőegylet által a vasut melletti park kioszkban csütörtökön rendezett *nyári mulatság* miatt a csütörtöki tüzene elmarad.

Zsulyevits Ernő jubileuma. A zombori felsőkereskedelmi iskola a múlt vasárnap délelőtt ünnepelte meg nagyérdemű alkotójának és kezdetétől fogva igazgatójának Zsulyevits Ernőnek 25 éves igazgatói jubileumát. A kiváló férfiu általános ismert rendkívüli szerénységére való tekintetből a tanári kar és az ifjuság csak szűk körben ünnepelte az évfordulót és a legnagyobb csöndben tette meg az előkészületeket. Így is alig tudták a színhelyre oda csalogatni az ünnepeltet. A tanári karon és az ifjuságon kívül megjelent a zombori állami főgimnázium tanári kara testületileg; továbbá a város, mint iskola fenntartó részéről Hauke Imre polgármester, Listryvity Titusz főkapitány, Spanyol és Radisits tanácsnokok; a felsőkereskedelmi iskola felügyelő bizottsága

részéről Kozma László elnök és Grüner Samu dr.; valamint dr. Balogh Ernő, Novákovits Izidor és Faragó János tanfelügyelő. Az ünnepély az ifjúság szép alkalmi énekével kezdődött, melyet Szántó Károly tanító és karnagy szerzett, tanított be és vezetett. Azután az ifjúság nevében Faragó Antal III-ik oszt. tanuló üdvözölte az igazgatót igen szép és talpraesett beszédben, miközben emlékül átadta a Husvéth István III-ik oszt. tanuló által készített mell-szobrot, mely az ünnepeltet ábrázolja. Tren-csényi Károly tanár saját szerzeményű szép ódját szavalta el. Végül Zsulyevits Ernő igazgató szívből jövő szavakkal meghatottan megköszönte a megtisztelő megemlékezést egy a tanári karnak, mint az ifjúságnak és a megjelent illusztris vendégeknek. Az ifjúság elénekelte a Szózatot, s ezzel az ünnepély véget ért. Nem hallgathatjuk el, hogy sem a város feje, sem a felügyelő bizottság nem tartotta szükségesnek pár szóval méltatni a város ezen érdemes és kiváló férfiak nagy érdemeit. A közönség azonban ezután még fokozottabb tisztelettel és szeretettel veszi körül Zsulyevits Ernő méltán nagyrabecsült személyét, akinek csak tisztelői vannak, de ellenségei nem lehetnek, s aki előtt bizonyára őszinte elismeréssel kalapot emel a város apraja nagyja, minden különbség nélkül.

Évzáró ünnepély az állami iskolában. A zombori állami elemi népiskolában június hó 13., 14., 16. és 17-én folytak le a vizsgálatok; 18-án pedig kirándulás volt a Sikara erdőbe. (Őszinte sajnálatunkra az erről szóló előzetes értesítés tévedésből kimaradt lapunkból). Az évzáró ünnepély június hó 21-én, szombaton délután 3 órakor megy végbe, amelyre felhívjuk a tanügybarátok és érdeklődők figyelmét.

Csütörtököt mondott panamácska. Illetékes hejryől a következő épületes históriát közölték velünk: A város tanácsa a minap a szegényházi ruhaszükségletre versenytárgyalást hirdeteit. Messze vidékről, Miskolcra is érkezett egy vállalkozó, aki az immár nem szokatlan uton egy kis sáppal próbálta eltávolítani az utból a helybeli konkurrensokat. Tapasztalásból tudják már a zombori iparosok, hogy a mungó uralom alatt csak a mungók számára áll a világ, ellenzéki ember még a morzsákból is ritkán kaphat a közszállítási versenyeken. Ellenzéki vállalkozó tehát már nem is tartja érdemesnek kísérletezni. Most is csupa mungó pályázó ácsingózott a különben kicsiny falat után. A vidéki vállalkozó pedig tudja, hogy a mungó erkölcs nem éppen a makulátlanok közül való. Egyszerűen lesápolta tehát a helybeli mungó versenytársakat — 600 koronával. Cél is ért, mert ő lett győztes az ajánlati tárgyaláson. A tanács azonban neszét vette a turpisságnak és nem hagyta jóvá a gyanus versenytárgyalás eredményét, hanem felhívta az egyik jövővi helybeli szabó iparost, hogy csináljon számítást a vállalatra. Az illető megfélel a megbízásnak, de egyuttal maga is ajánlatot adott be az új versenytárgyalásra. A miskolci vállalkozó így keresztülhuzva látván a kalkulását visszavette a 600 korona sápot és az előbbi ajánlathoz képest majdnem fele áron elvállalta a szállítást. Ilyenformán a panamácska zombori mungók szépen hoppon maradtak — se sáp, se vállalat nem jutott nekik. Dicsérjük a tanács eljárását, de egyszermind elvárjuk, hogy jövőre is hasonló körülmények között tanúsítson, mert ha ilyen kicsi vállalatnál körülbelül 40 százalékkal akarják becsapni a várost a panamisták, akkor könnyen elképzelhető, hogy másoda seftelések folynak itt a nagyobb falatok körül.

Az iparos dalárda estélye. A zombori iparos dalárda 1913. évi június hó 21-én (szombaton) az ipartestület kerthelyiségében dal- és táncestélyt rendez. Előadásra kerülnek a palánka dalversenyre kitűzött énekszámok. Szólószámban fellépnek Luxéder Micike, Hrabovszki István, Patajger Nándor. Másor után tánc. Belépődíj 1 korona, családjegy 2-40 korona. Kedvezőtlen idő esetén az estély a teremben lesz. Kezdeté este fél 9 órakor.

Évzáró ünnepély. A zombori izraelita népiskola évzáró ünnepélyét folyó hó 22-én délelőtt 11 órakor tartja az iskola udvarán, amelyre a t. szülőket és az érdeklődő tanügybarátokat ezután hívja meg az iskolaszék és a tantestület.

Öngyilkosság. Vasárnap délután a Cservenka városrészben lakó Pinta József kőműves iparos fölakasztotta magát. Maga volt a háznál s mikor a fia hazaérkezett, ott függött az apja az ajtón. Rögtön levágta, de a szerencsétlen ember már halott volt. Szomorú tettét állítólag családi viszályok miatt követte el.

Egy üdvös intézmény Zomborban. Az Első Temesvári Örző és Biztonsági Vállalat (Holló-utca 1. szám. Telefon 154.) itt is hasonló nevű intézményt akar szervezni, mely külföldi mintára van berendezve és évek óta már Temesváron, Aradon, Ujaradon, Lippán, Nagyszentmiklóson, Zsombolyán, Versecen, Resicabányán, Bogsbányán, Fehértemplomon, Oravicabányán és Ujvidéken, hol ezen vállalat már bevezetve van, eddig is a nagyközönség teljes megelégedésre és a hatóságok intenzívebb támogatása mellett eredményesen működik. Biztosra vehető, hogy Zombor város közönsége is a többi fentemlített városok példájára eljár és ezen vállalat vállalkozását tömeges csatlakozása által támogatni fogja s azáltal az egész város területén a közbiztonsági viszonyok javulását előbbre viszi. Fő célja a vállalatnak, hogy fegyveres feddhetetlen multu, megbízható, katonaviselt emberekkel éjjeli őrizetbe vegyen épületeket, telepeket, gyárakat, raktárakat, üzleteket stb. és annyira modern, hogy kitűnően dresszírozott valódi német nevelésű rendőri kutyákat használ, melyek már is több és komplikált esetekben beváltak. A vállalat kéri a tisztelt közönséget, hogy bizalommal forduljanak hozzá és minél számosabban csatlakozzanak, hogy működését általánosabban és kiterjedtebben teljesíthesse. Közelebbi felvilágosítással készségesen szolgálnak jelenleg a városban (Csihás Benő-utca 5. szám) alatt időző alkalmazottai. A vállalatot erkölcsi és anyagi közérdekből olvasóink figyelmébe és pártfogásába ajánljuk. 100-3-3

HIRDETÉSEK.

Kristály tiszta műjeget

bármilyen mennyiségben

házhoz szállítja

Telefon: 112. 88 *—s „Unió“ jéggyár.

Üzlethelyiség

kiadó Zrinyi-utcában

a Tárcay-féle házban.

Bővebbet: Michailovits gyógyszerárban.

WANCSEK BÉLA

első mechanikai gépműhely és gőzkazánkészítő

ZOMBOR.

Alapított: 1875. évben.

Az 1889. évi északi kiállításon aranyéremmel és

diszoklevéllel jutalmazva.

Elvállal mindennemű és fajtájú és bármily komplikált gőzkazánok készítését és javítását, úgy mint gőzkazánokat, lokomobill tüzszekrényt, tartályokat, medencéket, vízvezetékberendezéseket. Heilyszíni megtekintés díjtalan. Sürgőnycim: Wancsek, Zombor. 103-3-2

VESZEK

egy literes, üres, u. n. SALVÁTOROS üvegeket bármily mennyiségben.

BOZSÁNSZKY JÁNOS,
cukrász, Zombor, Korzó. 105-2-1

MODERN NYELVISKOLA.

METHODE BERLITZ.

ANGOL, FRANCIA, NÉMET ÉS OLASZ LECKE.

Kis kurzusok, egyes leckék és társalgás. Nyelvtan, irodalom kereskedelmi levelezés és fordítás.

Mérsékelt árak szept. 15-ig.

Naponta ingyen próba óra.

Az angol tanítás június

hó 15-én megkezdődött ::

Beiratkozások naponta délelőtt 10-12-ig, délután 2-4-ig lehet Széchenyi István körút 23. szám alatt. 104-1-1

VAN SZERENCSEM A N. É. KÖZÖNSÉG B. TUDOMÁSÁRA ADNI, HOGY SAJÁT **MÉRLEGEKET** ÁLLANDÓAN RAKKÉSZÍTMÉNYŰ **MÉRLEGEKET** TÁRON TARTOK, UGYSZINTÉN BÁRMILY **MÉRLEGJAVÍTÁSOKAT** IS ELFOGADOK. **LAKATOS** SZAKMÁBA VÁGÓ ÖSSZES MUNKÁKAT ÉS JAVÍTÁSOKAT IS ESZKÖZLÖK. UGYANITT EGY JO HÁZBÓL VALÓ FIU TANONCUL FELVÉTELEK.

TISZTELETTEL

PARCSETITS MIHÁLY,
LAKATOS MESTER (ZOMBOR, DOB UTCA 29) 98-6-5